A-1269

I N S T Y T U T T U R Y S T Y K I

ZAKŁAD NAUKOWO - BADAWCZY W KRAKOWIE

JANUSZ ZDEBSKI

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO WŁOCH

KRAKÓW 1992

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

A-1269

Praca wykonana na zlecenie Instytutu Kultury Fizycznej
i Turystyki (symbol R - 1.6.4)

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O LUDNOŚCI I GOSPODARCE WŁOCH.....5

1.1. Dane demograficzne 5
1.2. Podstawowe informacje o kraju.....6
1.3. Gospodarka kraju.....7

2. GŁÓWNE TRENDY ROZWOJOWE W TURYSTYCE WŁOSKIEJ..... 9

3. RUCH TURYSTYCZNY WYJAZDOWY DO POLSKI. WYJAZDY TURYSTYCZNE Z WŁOCH DO POLSKI.....15

3.1. Motywy wyjazdu i formy organizacyjne pobytu w Polsce..16
3.2. Struktura wydatków turystów z Włoch z Polsce.....21
3.3. Bariery recepcji turystów włoskich w Polsce.....22

4. PROMOCJA POLSKI NA TURYSTYCZNYM RYNKU WŁOSKIM

LITERATURA.....27

ANEKS (rysunki).....28

SPIS TABEL

Tab. 1. Podstawowe dane demograficzne o Włoszech.....5
Tab. 2. Struktura ludności Włoch wg wieku i płci..... 5
Tab. 3. Informacje o gospodarce i handlu zagranicznym Włoch....8
Tab. 4. Konsumpcja turystów włoskich.....8
Tab. 5. Ogólny popyt na usługi noclegowe we Włoszech. Klienci w hotelach i podobnych obiektach w latach 1988 - 1991.....9
Tab. 6. Ogólny popyt na usługi noclegowe we Włoszech. Noclegi klientów w hotelach i innych obiektach w latach 1988 - 991.....11
Tab. 7. Noclegi turystów włoskich i cudzoziemców we Włoszech w latach 1988 - 1991.....12
Tab. 8. Ruch włoskich i zagranicznych klientów w obiektach noclegowych wg typu lokalizacji.....12
Tab. 9. Włoscy turyści za granicą w latach 1989 - 1991.....13
Tab.10. Ruch zagraniczny turystów przybywających do Włoch przez przejścia graniczne.....13
Tab.11. Rozkład sezonowy ruchu turystycznego we Włoszech w roku 1989.....14
Tab.12. Płatności w turystyce Włoch.....14
Tab.13. Przyjazdy cudzoziemców do Polski i ich struktura w latach 1988 - 1991.....15
Tab.14. Forma przyjazdu do Polski turystów z Włoch.....16
Tab.15. Motywy przyjazdu do Polski turystów.....17
Tab.16. Wydatki turystów z Włoch na tle wydatków turystów z innych krajów.....18
Tab.17. Rodzaj wykorzystywanej w czasie pobytu w Polsce bazy noclegowej.....18
Tab.18. Odwiedzane regiony w Polsce przez turystów.....19
Tab.19. Odwiedzane miasta - łączna liczba noclegów turystów.....20
Tab.20. Sposób spędzania czasu w Polsce.....21
Tab.21. Wydatki turystów z Włoch według wybranych kryteriów.....21
Tab.22. Bariery przyjazdów do Polski turystów.....22

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNKI

1. Struktura ludności Włoch wg wieku i płci.....29
2. Konsumpcja turystów włoskich w 1989 roku.....30
3. Lokalizacja krajowego ruchu turystycznego wg noclegów.....31
4. Włoscy turyści za granicą w latach 1989 - 1991.....32
5. Motywy przyjazdów do Polski turystów z Włoch.....33
6. Wydatki turystów z Włoch na tle innych krajów.....34
7. Odwiedzane regiony w Polsce przez turystów z Włoch.....35
8. Rodzaj bazy wykorzystywanej przez turystów z Włoch.....36
9. Sposób spędzania czasu w Polsce.....37
10. Bariery przyjazdów do Polski.....38

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O LUDNOŚCI I GOSPODARCE WŁOCH

1.1. Dane demograficzne

Włochy są krajem położonym na południu Europy w basenie Morza Śródziemnego. Atrakcyjne położenie, urozmaicone ukształtowanie terenu, bogactwo zabytków tworzą wyjątkowo korzystne warunki dla rozwoju gospodarki turystycznej we Włoszech. Liczba mieszkańców Włoch wynosi 57.772 tys. Podstawowe informacje demograficzne zawiera tabela nr 1.

Tabela 1.

Podstawowe dane demograficzne o Włoszech

Liczba ludności (w 1980 r.)	56.434.000
Liczba ludności (w 1991 r.)	57.772.000
Zakładana liczba ludn. w 1992 r.	57.888.000
Zakładana liczba ludn. w 1993 r.	58.003.000
Zakładana liczba ludn. w 2000 r.	58.820.000
Przyrost naturalny	0,2 %
Gęstość zaludnienia	192 os./km²

Źródło: 1992 PC Globe

Tabela 2.

Struktura ludności Włoch wg wieku i płci

Wiek w latach	Kobiety w %	Mężczyźni w %
powyżej 70	5,6	3,6
60 - 69	4,9	4,1
50 - 59	6,4	5,9
40 - 49	6,5	6,3
30 - 39	6,8	6,7
20 - 29	7,4	7,6
10 - 19	7,9	8,2
poniżej 9	5,9	6,2

Źródło: 1992 PC Globe

Z tabeli nr 2 wynika, iż 18,2% Włochów przekroczyło 60 rok życia. W miastach zamieszkuje 72% ludności. Przeciętna długość życia kobiet wynosi 82 lata, mężczyzn 75 lat. Proporcje pomiędzy ilością kobiet i mężczyzn wynoszą 51,4% kobiet i 48,6% mężczyzn. 94% ludności posługuje się językiem włoskim. Włosi stanowią 98% ludności kraju. Dominującą religią jest katolicyzm (83%).

1.2. Podstawowe informacje o kraju

Powierzchnia kraju wynosi 301.230 km². Składa się on z 20 regionów (w tym 5 regionów autonomicznych).

Region	Stolica
Abruzja	L'Aguila
Apulia	Bari
Basilicata	Potenza
Emilia - Romania	Bolonia
Friuli - Wenacja Julijska (reg.aut)	Triest
Kalabria	Catanzaro
Kampania	Neapol
Lacjum	Rzym
Liguria	Genua
Lombardia	Mediolan
Marche	Ankona
Molise	Campobasso
Piemont	Turyn
Sardynia (reg.aut)	Cagliari
Sycylia (reg.aut.)	Palermo
Toscania	Florencja
Trydent-Górn.Adyga (region autonom.)	Trydent
Umbria	Perugia
Valle d'Aosta (region autonom.)	Aosta
Wenecja Euganejska	Wenecja

Sześć miast włoskich przekracza pół miliona mieszkańców:

Rzym	-	2.817 tys.
Mediolan	-	1.479 tys.
Neapol	-	1.201 tys.
Turyn	-	1.025 tys.
Palermo	-	729 tys.
Genua	-	722 tys.

Włochy graniczą z czterema państwami: Francją, Szwajcarią, Austrią i Słowenią. Granice lądowe stanowią około 20% całości granic kraju. Enklawy na terytorium Włoch stanowią San Marino i Watykan.

1.3. Gospodarka kraju

W roku 1990 dochód narodowy osiągnął 889.394 mln USD, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca (GNP per capita) daje 15.703 USD. Dodajmy, że w 1988 roku GNP wyniósł 826.312 mln USD, a w 1989 - 871.955 mln USD.

Większość dochodu narodowego wytwarzana jest w sferze usług (63%), 33% przez przemysł, a jedynie 4% w rolnictwie. Roczny przyrost GNP - 2%.

Szczegółowe informacje o gospodarce i handlu zagranicznym Włoch w latach 1985 - 1989 zawiera tabela nr 3.

Tabela 3.

Informacje o gospodarce i handlu zagranicznym Włoch

Lata	1985	1986	1987	1988	1989
Gospodarka i handel zagraniczny w mln USD					
Produkt narodowy brutto GNP	422.700	596.554	750.605	826.312	859.993
GNP per capita (w USD)	7.720	8.571	10.412	13.354	15.155
Eksport	78.957	97.835	124.005	127.114	138.503
Import	90.934	99.937	132.417	138.665	152.913

Źródło: WTO - Compendium of Tourism Statistics, Madryt 1990.

Uwaga: Dane za rok 1989 dotyczące GNP różnią się pomiędzy WTO a PC Globe.

Ogólną orientację w prywatnej konsumpcji (główne kategorie) włoskich turystów za granicą przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4.

Konsumpcja turystów włoskich

Rodzaj wydatków	1988	1989
Żywność	12,3 %	12,2 %
Tytoń	0,9 %	0,9 %
Odzież i obuwie	1,1 %	1,1 %
Sprawy mieszkaniowe	2,5 %	2,5 %
Meble	0,4 %	0,4 %
Ochrona zdrowia	0,5 %	0,5 %
Transport i komunikacja	25,8 %	25,6 %
Rekreacja	8,0 %	8,0 %
Inne dobra i usługi	48,5 %	48,8 %
R a z e m	100,0 %	100,0 %

Źródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

2. GŁOWNE TRENDY ROZWOJOWE W TURYSTYCE WŁOSKIEJ

Z początkiem 1991 roku we Włoszech było:

- 36.166 hoteli (1.703.542 miejsca noclegowe)
- 2.319 pól campingowych
- 26.700 pokoi wakacyjnych (w zarządzie władz municypalnych)
- 2.695 różnych obiektów noclegowych (schronisk, hoteli młodzieżowych, domków letniskowych)
- 90.138 restauracji
- 134.831 barów kawowych itp.
- 5.163 agencji podróżnych.

Kolejne tabele ukażą rozmiary popytu turystycznego we Włoszech oraz scharakteryzują jego podstawowe kierunki.

Cztery regiony Włoch zatrzymywały prawie połowę popytu wewnętrznego. Były to: Wenecja Euganejska (13,0%), Trydent - Górna Adyga (11,9%), Emilia - Romania (11,6%) i Toskania (12,4%).

Tabela 5.

Ogólny popyt na usługi noclegowe we Włoszech.
Klienci w hotelach i podobnych obiektach w latach 1988 - 1991.
(wartości bezwzględne w tysiącach, poziom 1985r. = 100)

	NARODOWY POPYT								
	1. WŁOSI WE WŁOSZECH			3. WŁOSI ZA GRANICĄ			WŁOSI W SUMIE		
	Rok	Przyjeżdżający		Rok	Wyjeżdżający		Rok	Wyjeżdżający	
WEWNĘTRZNY	1988	36.235	113,4%	1988	7.933	147,7%	1988	44.168	118,3%
	1989	37.052	115,9%	1989	9.067	168,8%	1989	46.119	123,5%
	1990	38.194	119,5%	1990	9.955	185,4%	1990	48.149	129,0%
	1991	38.986	122,0%	1991	10.223	190,6%	1991	49.219	131,8%
	2.CUDZOZIEMCY WE WŁOSZECH								
	Rok	Przyjeżdżający							
POPYT	1988	20.613	111,3%						
	1989	20.585	111,2%						
	1990	20.863	112,7%						
	1991	19.900	107,5%						
							W OBROCIE		
	OGÓŁEM WE WŁOSZECH						MIĘDZYNARODOWYM (3-2)		
	Rok	Przyjeżdżający					Rok	Wyjeżdżający	
	1988	56.848	112,6%				1988	12.680	96,4%
	1989	57.637	114,2%				1989	11.518	87,6%
	1990	59.057	117,0%				1990	10,908	83,0%
	1991	58.886	116,6%				1991	9,667	73,5%

Źródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

Tabela 6

Ogólny popyt na usługi noclegowe we Włoszech.
Noclegi klientów w hotelach i innych obiektach w latach 1988 - 1991.
(wartości bezwzględne w tysiącach, poziom 1985r. = 100)

N A R O D O W Y P O P Y T									
	1. WŁOSI WE WŁOSZECH			3. WŁOSI ZA GRANICĄ			WŁOSI W SUMIE		
	Rok	Noclegi		Rok	Noclegi		Rok	Noclegi	
W									
E	1988	163.735	114,5%	1988	59.150	156,5%	1988	222.885	123,3%
W	1989	159.633	111,6%	1989	66.910	177,0%	1989	226.543	125,3%
N	1990	167.496	117,1%	1990	71.130	188,2%	1990	238.626	132,0%
Ę	1991	178.669	124,9%	1991	72.265	191,2%	1991	250.934	138,8%
T									
R									
Z	2.CUDZOZIEMCY WE WŁOSZECH								
Y									
	Rok	Noclegi							
P	1988	92.287	115,3%						
O	1989	86,887	108,5%						
P	1990	84.720	105,8%						
Y	1991	85.257							
T									
	OGÓŁEM WE WŁOSZECH						BILANS		
	Rok	Noclegi					Rok	Noclegi	
	1988	256.022	114,8%				1988	33.137	78,4%
	1989	246.520	110,5%				1989	19,977	47,3%
	1990	252.216	113,1%				1990	13.590	32,2%
	1991	263.926	118,3%				1991	12.992	30,7%

Zródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

Tabela 7.

Noclegi turystów włoskich i cudzoziemców we Włoszech w latach 1988 - 1991.
(wartości w tysiącach)

ROK	WŁOSI			CUDZOZIEMCY			OGÓŁEM		
	Goście	Noclegi	Dni pobytu	Goście	Noclegi	Dni pobytu	Goście	Noclegi	Dni pobytu
1988	36.235	163.735	4,5	20.613	92.286	4,5	56.848	256.021	4,5
1989	37.052	159.633	4,3	20.585	86.887	4,2	57.637	246.520	4,3
1990	38.194	167.496	4,4	20.863	84.720	4,1	59.057	252.216	4,3
1991	38.986	168.669	4,6	19.900	85.257	4,3	58.886	263.926	4,5

Źródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

Tabela 8.

Ruch włoskich i zagranicznych klientów w obiektach noclegowych wg typu lokalizacji (w %)

Typ lokalizacji	WŁOSI		CUDZOZIEMCY		OGÓŁEM	
	Goście	Noclegi	Goście	Noclegi	Goście	Noclegi
Miejsca interesujące historycznie i art.	32,5	20,0	48,1	31,8	38,0	24,0
Góry	8,4	11,6	4,9	7,1	7,2	10,1
Jeziora	3,8	3,9	8,1	10,0	5,3	5,9
Morze	23,6	33,2	17,4	24,9	21,4	30,4
Zdrojowiska	3,9	5,9	2,9	4,4	3,6	5,4
Wzgórza i różne atrakcje	3,1	2,5	2,6	2,9	2,9	2,6
Inne	24,6	23,0	16,0	18,8	21,5	21,6
S u m a	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

Tabela 9.

Włoscy turyści za granicą w latach 1989 - 1991
(w tysiącach)

Typ turysty	1989		1990		1991	
	Podróże	Noclegi	Podróże	Noclegi	Podróże	Noclegi
Wakacyjny	4.860	68.123	5.496	69.490	5.645	70.220
Interesy lub inne motywy	5.265	19.790	5.585	20.660	5.670	20.980
O g ó ł e m	10.125	88.913	11.081	90.150	11.315	91.200

Źródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

Tabela 10.

Ruch zagraniczny turystów przybywających do Włoch
przez przejścia graniczne (w tysiącach)

Rok	Przejścia graniczne				
	Drogowe	Kolejowe	Morskie	Lotnicze	Ogółem
1988	44.855	4.537	1.207	5.090	55.686
1989	42.850	4.816	1.300	6.165	55.131
1990	47.222	5.276	1.443	7.087	61.028
1991	39.069	4.575	1.180	6.123	50.947

Źródło: Fourth Report on Italian Tourism, Rome 1992.

W latach 1989 - 91 trzy wydarzenia zredukowały ilość zagranicznych turystów w Italii: zanieczyszczenia plaż włoskich w 1989 roku, wojna w Iraku oraz wojna w Jugosławii. Rozkład sezonowy ruchu turystycznego krajowego i zagranicznego we Włoszech ilustruje tabela nr 11.

Tabela 11.

Rozkład sezonowy ruchu turystycznego we Włoszech w roku 1989

Okres	Włosi	Cudzoziemcy	Ogółem
I kwartał	16,2%	13,8%	15,4%
II kwartał	21,3%	30,2%	24,2%
III kwatrał	48,5%	40,7%	45,9%
IV kwartał	14,0%	15,3%	14,5%
O g ó ł e m	100,0%	100,0%	100,0%

Wśród turystów zagranicznych odwiedzających Włochy przodują Niemcy (około 32,8 mln noclegów), Francuzi (ok. 6 mln noclegów), Anglicy (5,3 mln noclegów), Szwajcarzy (5,1 mln noclegów) i Amerykanie. 64,5% ruchu przypada na kraje EWG, 18,7% na pozostałe kraje Europy i 16,7% na kraje poza europejskie.

Ogólny bilans płatniczy Włoch związany z turystyką ilustruje tabela nr 12.

Tabela 12.

Płatności w turystyce Włoch W mln USD

Wyszczególnienie	1985	1986	1987	1988	1989
Recepcja, wpływy	8.756	9.855	12.174	12.403	11.984
Wydatki na tur.zagr.	2.283	2.910	4.536	5.989	6.772
Transport - wpływy	974	1.060	1.303	1.344	1.299
Transport - wydatki	340	512	799	1.052	1.189

Źródło: WTO, Compendium of Tourism Statistics, Wydawnictwa WTO, Madryt 1990.

3. RUCH TURYSTYCZNY WYJAZDOWY DO POLSKI.
WYJAZDY TURYSTYCZNE Z WŁOCH DO POLSKI.

Wyjazdy z Włoch do Polski nie są zjawiskiem masowym. Liczba obywateli Włoch odwiedzających nasz kraj, w porównianiu z innymi, jest niewielka. Ilustruje to poniższa tabela.

Tabela 13.

Przyjazdy cudzoziemców do Polski i ich struktura w latach 1989 - 1991.

Kraje	1989	1991
	w tysiącach osób	
OGÓŁEM	8232,6	36834,5
w tym:		
Australia	11,8	11,2
Austria	75,5	133,2
Belgia	23,7	94,5
Bułgaria	55,3	83,2
Czech-Słowacja	1502,6	6101,9
Dania	54,7	141,6
Finlandia	32,6	30.4
Francja	74,8	196,9
Grecja	13,9	12,0
Hiszpania	14,7	49,9
Holandia	56,1	159,4
Irlandia	.	15,0
Izrael	.	15,2
Japonia	13,1	9,8
d.Jugosławia	248,0	66,5
Kanada	18,4	25,2
Mongolia	6,2	17,0
Niemcy	1791,2	20885,4
Norwegia	24,5	40,9
Rumunia	18,8	275,9
St.Zjednoczone AP	96,3	124,0
Szwajcaria	15,3	23,4
Szwecja	115,2	143,6
Turcja	8,8	19,1
Węgry	698,5	179,9
Wielka Brytania	46,6	84,6
Wietnam	9,1	15,4
Włochy	59,7	122,7
d.ZSRR	2899,1	7545,5

a. dane częściowo szacunkowe wg GUS i Instytutu Turystyki

W 1989 roku turyści z Włoch zajmowali na powyższej liście 9 miejsce pod względem ilości przyjazdów, w roku 1991 miejsce 12. W stosunku do ogółu przyjeżdżających stanowili oni w 1989 roku około 0,72%, natomiast w 1991 roku 0,33%.

Liczba Włochów odwiedzających nasz kraj w 1991 roku, w porównaniu z rokiem 1989, wzrosła dwukrotnie (105%), tym niemniej nie nadążała za ogólną dynamiką rozwoju.

3.1. Motywy wyjazdu i formy organizacyjne pobytu w Polsce.

W przyjazdach do Polski przeważa turystyka indywidualna, wskazują na to wyniki badań Instytutu Turystyki zaprezentowane w tabeli nr 14. 63,5% ankietowanych turystów włoskich przyjechało indywidualnie.

Tabela 14.

Forma przyjazdu do Polski turystów z Włoch

LP	FORMA ORGANIZACYJNA PRZYJAZDU	LICZBA	%
1.	Z wycieczką zorganizowaną przez		
	biuro podróży	27	36.5
2.	Indywidualnie	47	63.5
	a. za pośrednictwem biura	20	42.6
	b. na zaproszenie osób prywatnych	6	8.1
	c. na zaproszenie instytucji	8	10.8
	d. bez pośredników	13	17.6

Źródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

W kolejnej tabeli nr 15 zawarto informacje o motywach przyjazdów do Polski. Około 20% ankietowanych Włochów jako motyw przyjazdu do Polski podała odwiedziny krewnych czy miejsc pochodzenia. Są to typowe motywy dla turystyki etnicznej.

Charakterystyczne, iż blisko 40% odwiedzających deklarowała motywy religijne. Sądzę, że jest to istotna informacja do wykorzystania przy promocji Polski na włoskim rynku turystycznym.

Tabela 15.

Motywy przyjazdu do Polski turystów

LP	PODAWANE MOTYWY PRZYJAZDU	LICZBA	%
1.	Odwiedziny krewnych, znajomych	11	18.0
2.	Odwiedziny miejsc pochodzenia	3	4.9
3.	Poznanie kraju, kultury	6	9.8
4.	Miejsca kultu religijnego,	24	39.3
5.	Wypoczynek, rozrywka	1	1.6
6.	Zakupy	-	-
7.	Interesy	-	-
8.	Targi, wystawy, konferencje, itp.	2	2.6
9.	Inne cele zawodowe i służbowe	8	13.1
10	Realizacja hobby	-	-
11.	Inne cele	6	9.8

Źródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

Stosunkowo mała liczba podawała cele przyjazdu związane z krajoznawstwem i wypoczynkiem (łącznie 11,4%). Sądzę, iż właśnie w tej sferze należałoby podjąć intensywne formy reklamy.

Tabela 16.

Wydatki turystów z Włoch na tle wydatków turystów z innych krajów
(w tys. zł)

KRAJE	DŁUGOŚĆ POBYTU (dni)	WYDATKI/OSOBĘ	WYDATKI/OSOBĘ dziennie	WYDATKI/OSOBĘ za granicą
Ogółem	7,8	2.676	343	754
WŁOCHY	7,5	4.320	573	1.535
NIEMCY	9,8	1.883	192	687
AUSTRIA	4,6	848	185	583
DANIA	7,2	1.878	261	1.716
SZWECJA	6,5	1.408	216	901
USA	11,3	2.083	184	1.063
WLK.BRYTANIA	5,7	3.871	676	-
FRANCJA	11,1	1.788	162	2.604
BELGIA	12,3	3.602	293	3.509
CZECHO-SŁOWACJA	4,0	258	65	77
WĘGRY	3,7	323	87	1.011

Zródło: dane Instytutu Turystyki za rok 1991.

Jak wynika z danych dzienne wydatki Włochów należały do najwyższych w grupie (obok turystów z Wlk. Brytanii), podobnie jak średnie wydatki poniesione na osobę w związku z podróżą do Polski.

Wykorzystywana baza noclegowa przez turystów z Włoch podczas pobytu w Polsce

Badania Instytutu Turystyki mimo małej liczebności próby dają pewne rozeznanie odnośnie preferencji włoskich turystów w zakresie wyboru regionów turystycznych w naszym kraju jak i typu bazy noclegowej.

Tabela 17.

Rodzaj wykorzystywanej w czasie pobytu w Polsce bazy noclegowej

LP	RODZAJ BAZY	LICZBA	%
1.	Hotel	36	48.6
2.	Kemping, pole namiotowe	27	36.5
3.	Kwatery prywatne, pensjonaty	-	-
4.	Mieszkanie rodziny lub znajomych	11	14.9

Źródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

Większość odwiedzających nasz kraj korzysta z bazy hotelowej lub campingowej (około 85%) a jedynie niespełna 15%, mniej niż wskazywałyby informacje dotyczące motywów przyjazdu, nocowało u rodziny lub znajomych.

Geograficzny rozkład ruchu turystycznego z Włoch (tabela nr 18) wskazuje co prawda na uprzywilejowaną pozycję Centralnej Polski, należy jednak dodać, iż większość respondentów była ankietowana na lotnisku w Warszawie. Tym niemniej należy zwrócić uwagę, że tak znikomy procent turystów dotarł na Pojezierza, uważane za jedną z głównych atrakcji Polski.

Tabela 18.

Odwiedzane regiony w Polsce przez turystów

LP	PREFEROWANY REGION	LICZBA	%
1.	Wybrzeże	3	5.4
2.	Pojezierza	2	3.6
3.	Centralna Polska	41	74.5
4.	Góry	3	5.4
5.	Sląsk	6	10.9

Źródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

Interesująco przedstawia się podsumowanie ilości noclegów wykorzysstanych w wielkich miastach - centrach krajoznawczych przez turystów z Włoch. Najwięcej noclegów udzielono w Warszawie (57,1%), większa koncentracja na miejsce także we Wrocławiu, Krakowie, Poznaniu i co ciekawe Łodzi.

Tabela 19

Odwiedzane miasta - łączna liczba noclegów turystów

LP	ODWIEDZANE MIASTA	LICZBA	%
1.	Warszawa	3 332	57.1
2.	Kraków	497	8.5
3.	Katowice	200	3.4
4.	Gdańsk	299	5.1
5.	Wrocław	597	10.2
6.	Szczecin	103	1.8
7.	Białystok	6	0.1
8.	Lublin	-	-
9.	Łódź	399	6.8
10.	Poznań	405	6.9

Zródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

Większość przyjeżdżających do nas turystów z Włoch preferuje pobyt w mieście (54,1%). Jedynie 13,5% Włochów chciałoby spędzić czas na wsi (tabela nr 20).

Tabela 20.

Sposób spędzania czasu w Polsce

LP	SPOSÓB SPĘDZANIA CZASU	LICZBA	%
1.	Pobyt w mieście	39	54.1
2.	Odpoczynek	-	-
3.	Pobyt nad morzem	1	1.4
4.	Pobyt nad wodą (w lesie)	1	1.4
5.	Pobyt na wsi	10	13.5
6.	Objazdy krajoznawcze	2	2.8
7.	Wędrówki piesze, rowerowe, kajakowe	9	12.5
8.	Inne sposoby	10	13.5

Zródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

3.2. Struktura wydatków turystów z Włoch w Polsce

W tabeli nr 21 zawarto informacje o średnim czasie pobytu i średnich dziennych wydatkach włoskich turystów w Polsce.

Tabela 21.

Wydatki turystów z Włoch według wybranych kryteriów

Wyszczególnienie	Liczba osób	Średnia długość pobytu w dniach	Średnie wydatki dzienne w tys.zł/os.
O g ó ł e m	160	10	315
Wg celu podróży:			
- turyst./prywatny	130	11	280
- służb./handlowy	13	5	1.148
Wg rodzajów noclegów:			
- hotele	53	9	394
- mieszkania prywat.	45	13	255
Pochodzenie polskie	37	13	316

Zródło: R.Kuszewska 1990.

Najwyższe wydatki zanotowano u osób, które przyjechały do Polski w celach handlowych i służbowych, najniższe u tych którzy przyjechali za pośrednictwem biura podróży. Pochodzenie polskie zadeklerowało 23% badanych osób.

Ogółem wydatki turystów z Włoch były o 10% wyższe niż średnie dla całej próby, a wydatki dzienne wyższe o 27%.

3.3. Bariery recepcji turystów włoskich w Polsce

W kolejnej tabeli nr 22 zawarto dane na temat zgłaszanych przez Włochów barier ograniczających ich przyjazdy do Polski. Zgodnie z przewidywaniami do najczęściej podawanych barier należały: niski stan sanitarny, niedostateczna informacja oraz niski standard usług. Należy podkreślić, że te same przeszkody podawali również turyści z Austrii i innych państw.

Tabela 22.

Bariery przyjazdów do Polski

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA	%
1.	Wysokie koszty pobytu	5	6.6
2.	Daleka, uciążliwa droga	5	6.6
3.	Trudności w organizacji wyjazdu	9	12.0
4.	Mała atrakcyjność tur. Polski	8	10.6
5.	Niski standard usług	12	16.0
6.	Niedostateczna informacja	14	18.7
7.	Niski stan sanitarny	14	18.7
8.	Inne	8	10.6

Źródło: ankieta Instytutu Turystyki, dane z 1991 r.

4. PROMOCJA POLSKI NA TURYSTYCZNYM RYNKU WŁOSKIM

Wnioski końcowe analizy turystycznego rynku Włoch

Ocena rynku

Rynek turystyki włoskiej jest stabilny i w odniesieniu do Polski w okresie ostatnich dwóch lat zanotowano dwukrotny wzrost liczby turystów z tego kraju. Można zakładać, iż w ciągu najbliższych kilku lat (do 2000 roku) będziemy obserwować dalszy wzrost liczby turystów z Włoch, choć dynamika tego wzrostu nieco się zmniejszy.

Można zakładać, że w dalszej perspektywie turystów z Włoch może przejąć rynek rosyjski, ukraiński i państw nadbałtyckich: Litwy, Łotwy i Estonii. Jest to jednak perspektywa już po 2000 roku.

Wytyczne do promocji

Na podstawie przeprowadzonych analiz uważam, że podstawowym warunkiem zwiększenia ruchu turystycznego z Włoch do Polski jest dotarcie z informacją na tamtejszy rynek. Istotne zwiększenie liczby turystów włoskich w Austrii nastąpiło po ofensywie informacyjnej Austriaków, ktżrzy wydrukowali dla Włochów w 1988 roku 43,5 mln broszur i katalogów.

Jednocześnie oferta prezentowana na rynku włoskim musi być bogata i zróżnicowana, uwzględniającą segmentację tego rynku.

Niezależnie od poszczególnych segmentów rynku sądzę, iż kierunkiem na który należałoby zwrócić uwagę jest turystyka religijna. Jej organizatorem są parafie i organizacje religijne. Kierunek wyjazdów włoskich to głównie Francja i Portugalia, ale jak wiadomo także z naszych badań również i Polska.

Turystyka religijna obejmuje odbiorców w różnym wieku zarówno młodzież, jak i osoby w wieku poprodukcyjnym. Sanktuarium w

Częstochowie posiada już rozgłos w Europie, należałoby jadnak stworzyć odpowiednie zaplecze dla przyjęcia większej ilości turystów.

Można również odpowiednio przedstawić inne miejsca kultu w Polsce, np. związane z osobą Ojca Kolbego.

Segmentacja rynku turystycznego Włoch

Nie możemy oferować Włochom ani ciepłego morza, ani konkurować z nimi z ofertą górską czy z ilością zabytków. Musimy zatem wyspecjalizować się w pewnych dziedzinach, aby móc przyciągnąć turystów z Włoch.

Turyści III wieku - segment I

Moja propozycja dla turystów III wieku dotyczy przede wszystkim oferty typu sanatoryjnego. Takie miejscowości jak Ciechocinek, Krynica, Kołobrzeg mogą przyjmować kuracjuszy zagranicznych, zapewniając im zarówno usługi lecznicze jak również ciszę i spokój. Ta oferta ze względu na wymagania dotyczące standardu obiektów w chwili obecnej nie byłaby jeszcze zbyt szeroka, ale kierunek wydaje się godny inwestowania.

Dopełnieniem tego kierunku byłaby propozycja wypoczynku dla średniozamożnych małżeństw i osób samotnych w starszym wieku z uwzględnieniem pewnego programu krajoznawczego. Zaletą tej formy wypoczynku byłaby jej kameralność.

Turyści w wieku produkcyjnym - segment II

Istotnym elementem oferty dla turystów w tym segmencie jest jej "całościowy" charakter tj. stworzenie klientowi nie tylko kameralnych warunków mieszkalnych ale dostarczenie mu interesującej propozycji zagospodarowania jego czasu wolnego.

Widzałbym tutaj dwie płaszczyzny działania. Ze względu na omówione wyżej ograniczenia oferty turystycznej Polski wynikające z warunków klimatycznych, krajobrazowych itd. proponowałbym propagowanie wypoczynku typu specjalistycznego np. wczasy w siodle, żeglarskie pobyty na Mazurach, polowania, spływy kajakowe, wypoczynek typu "szkoła przetrwania" itp. Posiadamy w tym zakresie już pewne doświadczenia, należy je odpowiednio wykorzystać. Przydatne mogą okazać się hasła "kontaktu z naturą", " oddalenia od cywilizacji" itp.

Druga płaszczyzna działania zorientowana byłaby na turystykę kulturową. Wymagałoby to opracowania odpowiednich tras uwzględniających zbiory muzealne, zabytki architektury, ukazujące np. niektóre aspekty związków kulturowych z Italią.

Turystyka młodzieżowa - segment III

Biorąc pod uwagę rosnące zainteresowanie aktywnymi formami wypoczynku na Zachodzie Europy wydaje się, iż należałoby się skoncentrować na ofercie związanej z turystyką kwalifikowaną, natomiast dla młodzieży studiującej - wycieczki tematyczne i specjalistyczne. Wymaga to jednak szerszego rozpoznania rynku.

Turystyka etniczna - segment IV

Turyści pochodzenia polskiego stanowią około 20% włoskiego ruchu turystycznego do Polski. Zgodnie z ogólnymi tendencjemi w odniesieniu do turystyki polonijnej należałoby dążyć do zniesienia wszelkich barier ograniczających rozmiary przyjazdów i czas trwania pobytu w naszym kraju. Celem działań powinno być stworzenie interesującej i niezbyt drogiej oferty urlopowej dla polonii włoskiej, a także zachęcenie jej do krajoznawczego poznania Polski.

Uwagi końcowe

Uwzględniając aktualne możliwości naszego kraju w działaniach promocyjnych na lata 1992 - 1995 opowiadałbym się za ekstensywnym wariantem, zakładającym utrzymanie obecnych wielkości ruchu

turystycznego z przyrostem rzędu 10-15% rocznie. Większa dynamika wzrostu ruchu przyjazdowego mogłoby natrafić w chwili obecnej na bariery organizacyjne.

Patrząc w odległej perspektywie należy pamiętać, iż za kilkanaście lat nowo powstające na gruzach ZSRR państwa: Rosja, Ukraina, LItwa, Łotwa, Estonia, Białoruś będą także także przyciągały większe ilości turystów włoskich. Polska może być dla nich dogodną drogą tranzytową.

LITERATURA

1. Badania ankietowe turystyki przyjazdowej. Dane za rok 1991. Instytut Turystyki, Warszawa 1992,

2. Fourth Report on Italian Tourism. Italian Ministry of Tourism and Performing Arts., Rome, February 1992,

3. Kruczek Z., Obiarski M., Analiza rynku turystycznego Stanów Zjednoczonych Ameryki Pn. Instytut Turystyki, Zakład naukowo - Badawczy w Krakowie. 1992.

4. Kuszewska R.: Wydatki turystów z drugiego obszaru płatniczego w Polsce w 1990 r. Biuletyn Informacyjny Instytutu Turystyki, 1991 nr 4,

5. PC GLOBE, Komputerowa Encyklopedia Geograficzna, Inc. Tempe A2, 1992,

6. Tourism Policy and Internacional Tourism in OECD Member Countries, Paris 1990,

7. Wolski J.: Nowe szanse na wydatne zwiększenie liczby kuracjuszy zagranicznych uzdrowisk polskich. Biuletyn Informacyjny Instytutu Tutystyki 1990 nr 3,

8. Turystyka i wypoczynek 1992, Gł:wny Urząd Statystyczny. Warszawa 1992.

9. Yaerbook of tourism statistics 1989. World Tourism Organization. Madrid 1990.

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

RYS.1. STRUKTURA LUDNOŚCI WŁOCH WG WIEKU I PŁCI

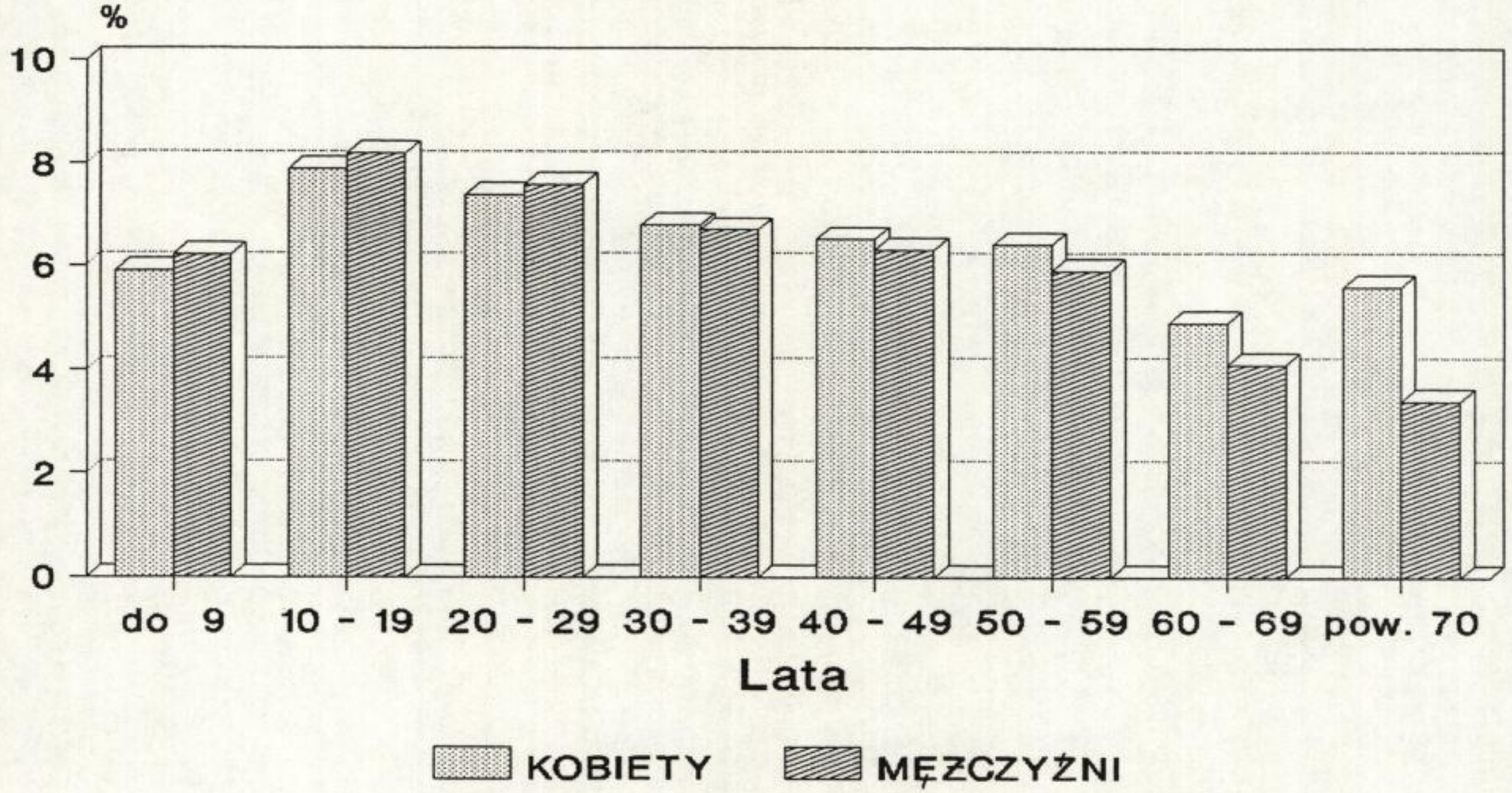

źrodło - PC Globe 1991,

RYS.2. KONSUMPCJA TURYSTÓW WŁOSKICH W 1989 R.

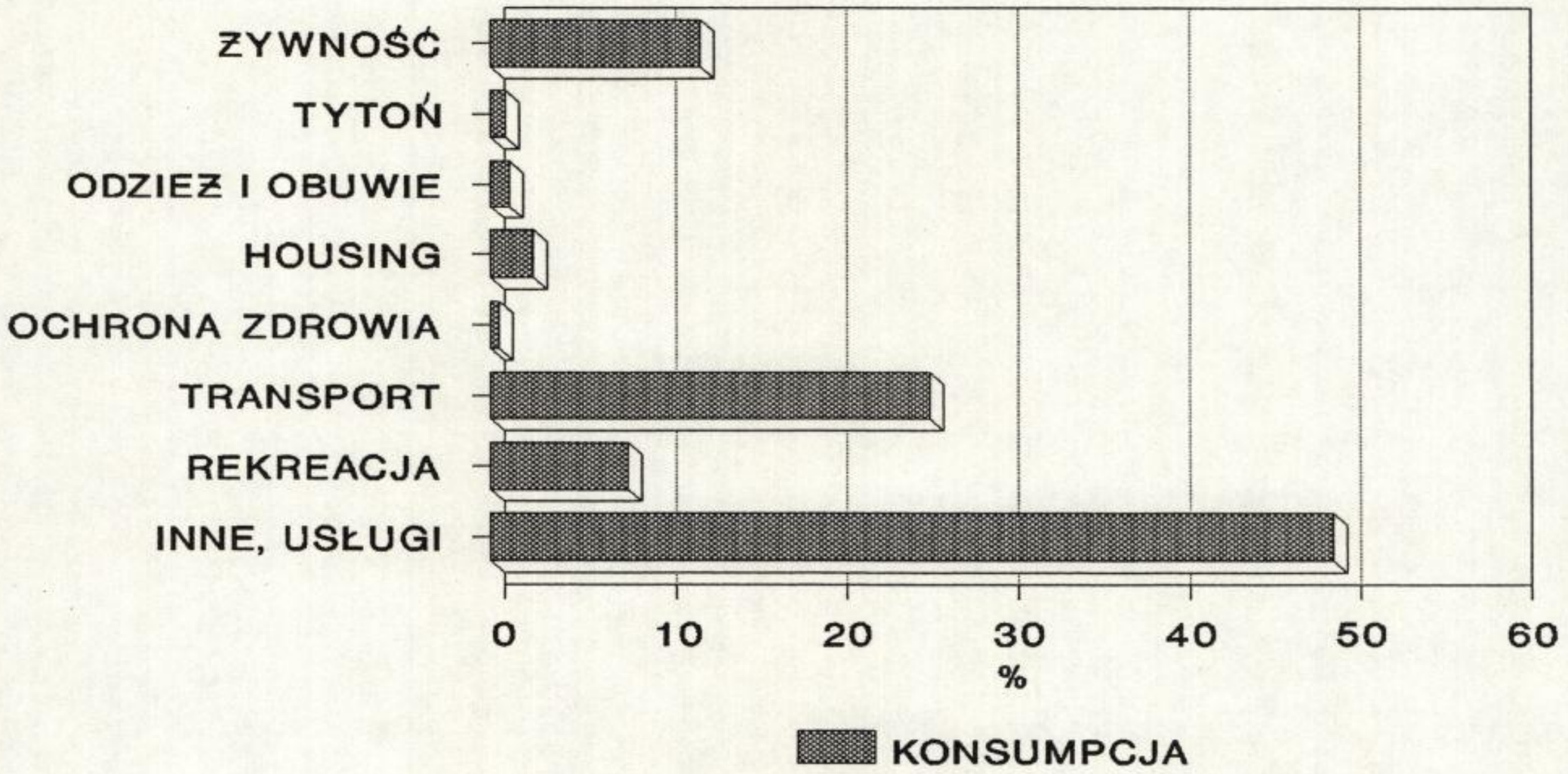

Źrodło: Fourth Report on Italian Tourism

RYS.3. LOKALIZACJA KRAJOWEGO RUCHU TURYSTYCZNEGO WG NOCLEGÓW

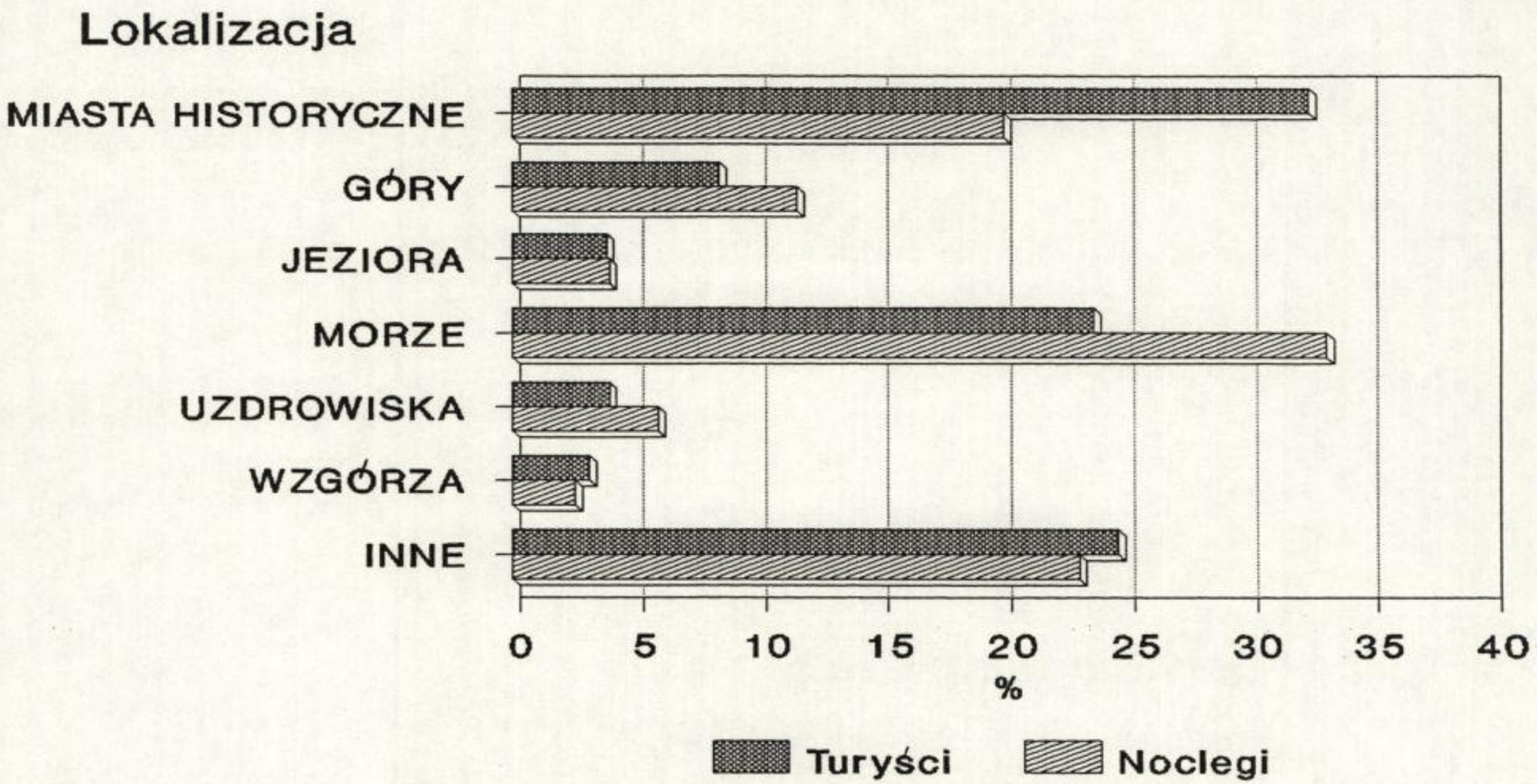

Źrodło: Fourth Report..op.cit

RYS.4. WŁOSCY TURYŚCI ZA GRANICĄ W LATACH 1989 - 1991.

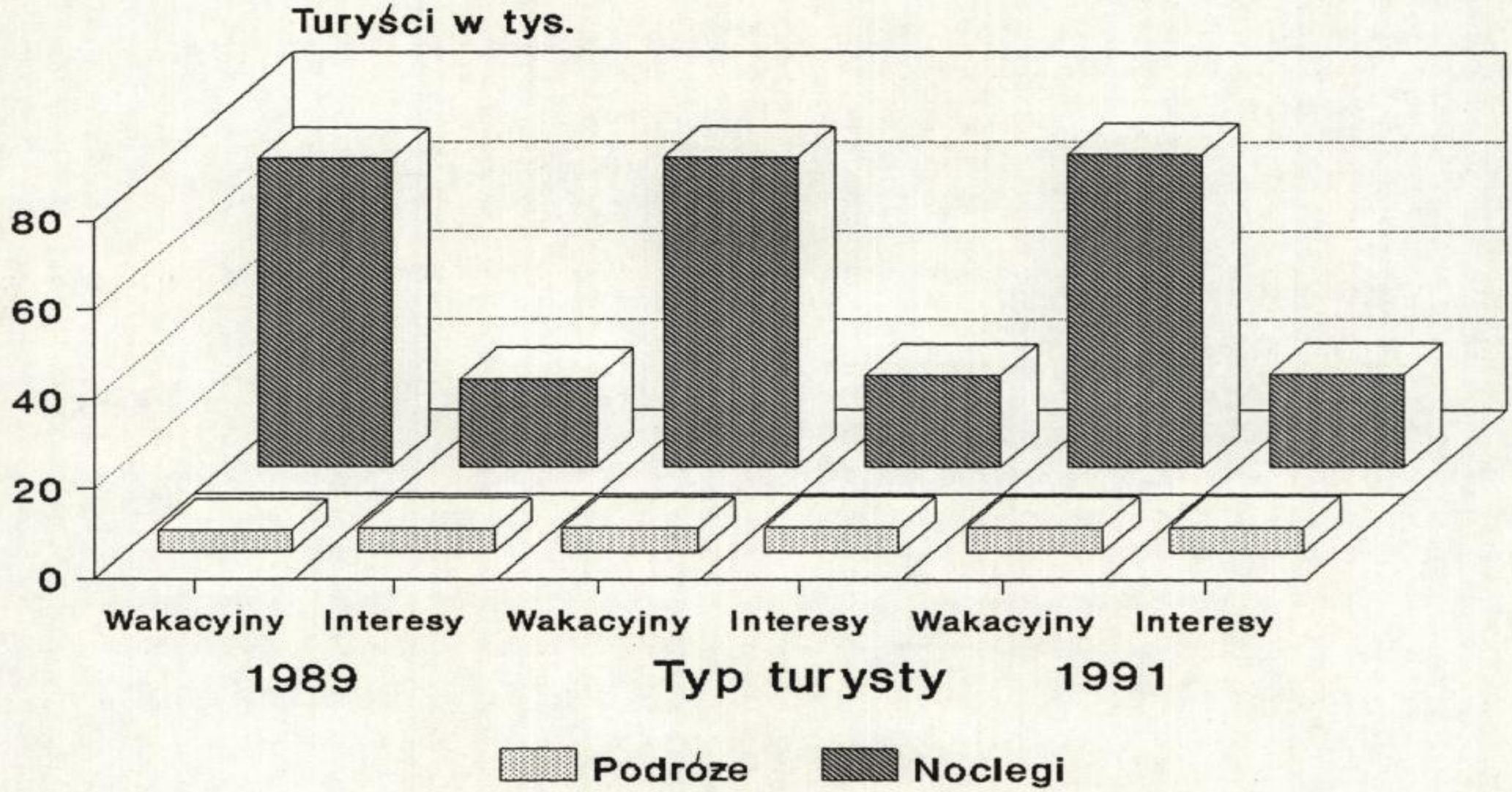

Źrodło: Fourth Report.. op.cit

RYS.5. MOTYWY PRZYJAZDÓW DO POLSKI TURYSTÓW Z WŁOCH

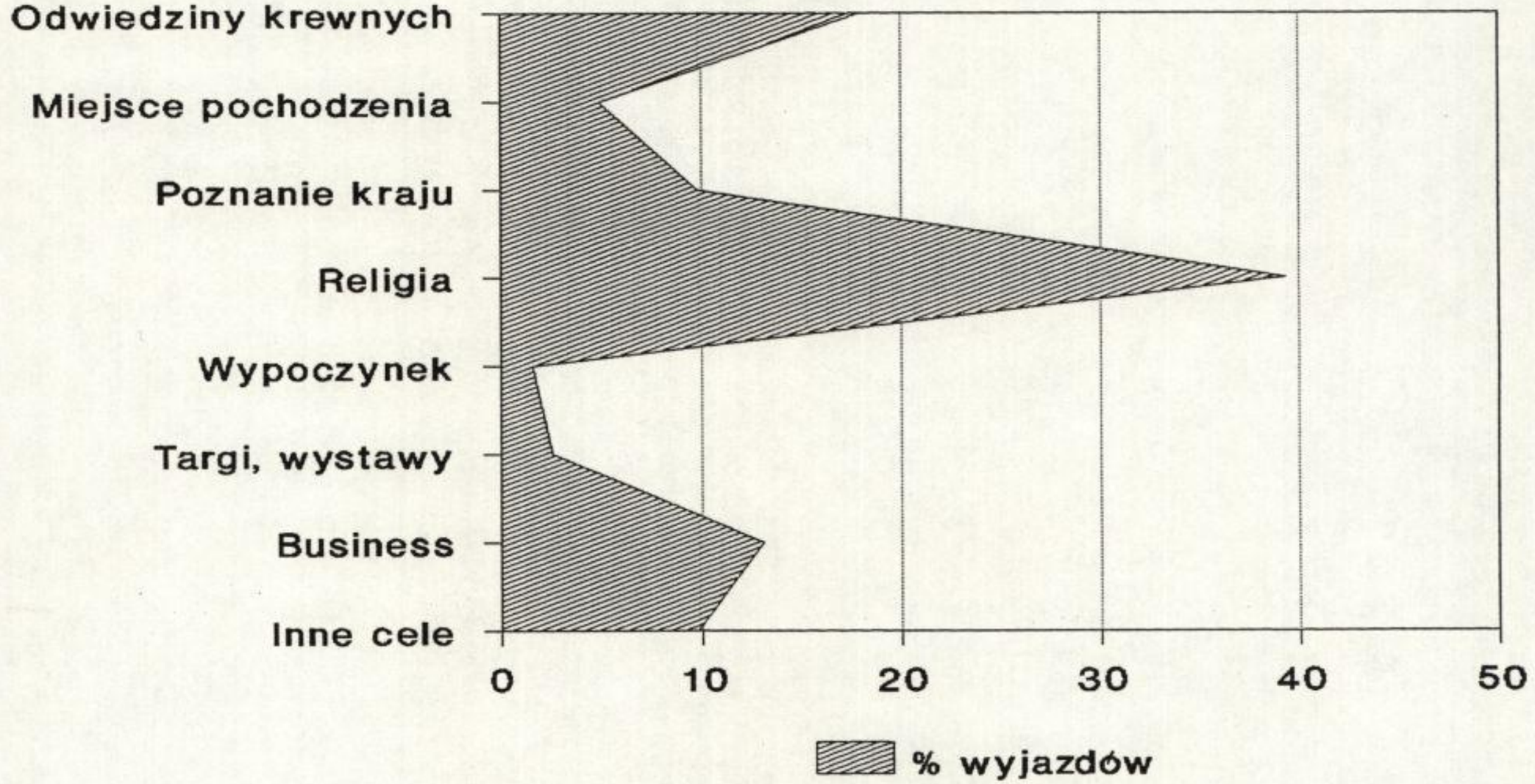

wg ankiety Instytutu Turystyki

RYS.6. WYDATKI TURYSTÓW Z WŁOCH NA TLE INNYCH KRAJÓW

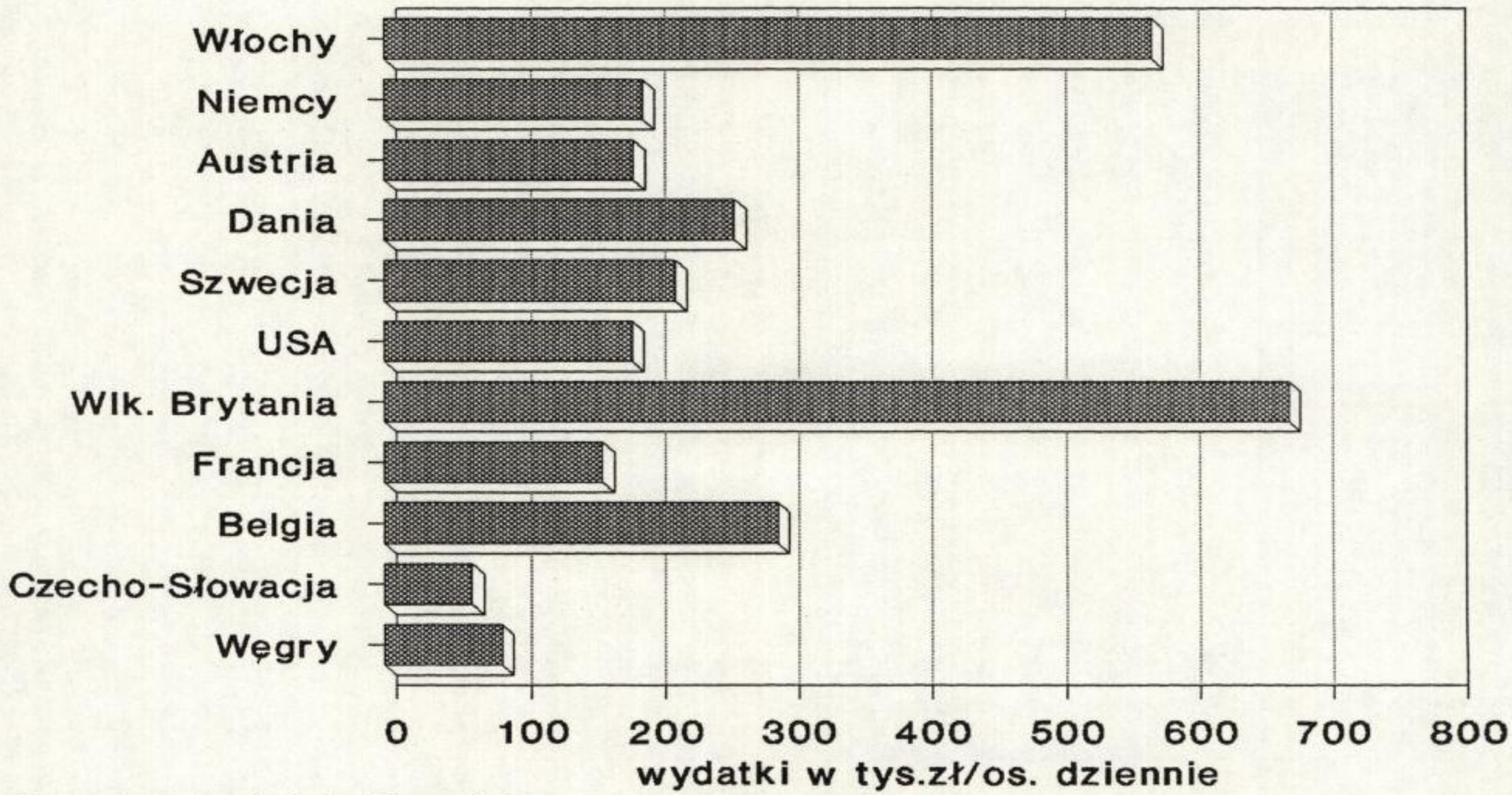

Źrodło - dane Instytutu Turystyki

RYS.7.RODZAJ BAZY WYKORZYSTYWANEJ PRZEZ TURYSTÓW Z WŁOCH

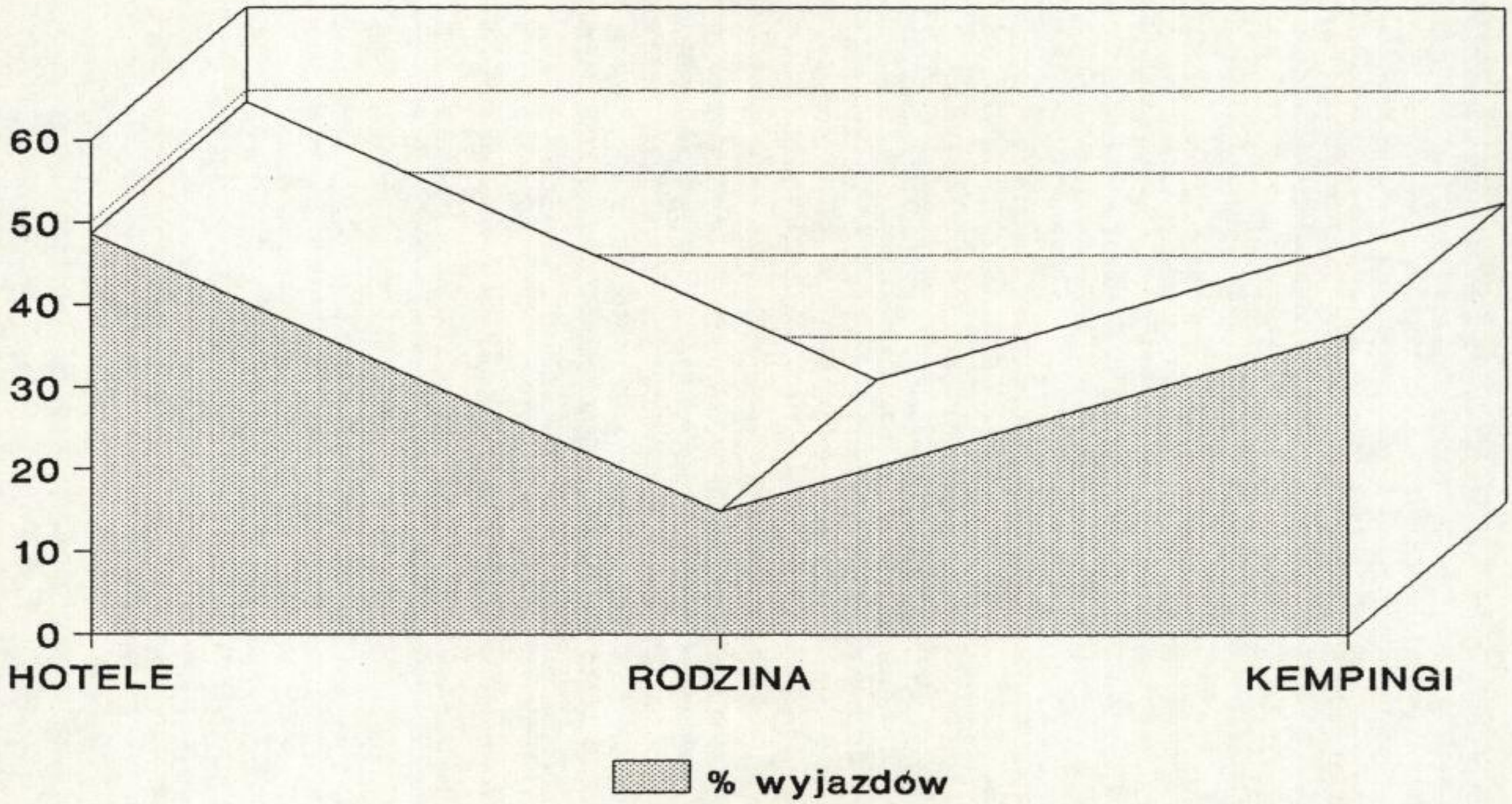

wg ankiety Instytutu Turystyki

RYS.8.ODWIEDZANE REGIONY W POLSCE PRZEZ TURYSTÓW Z WŁOCH

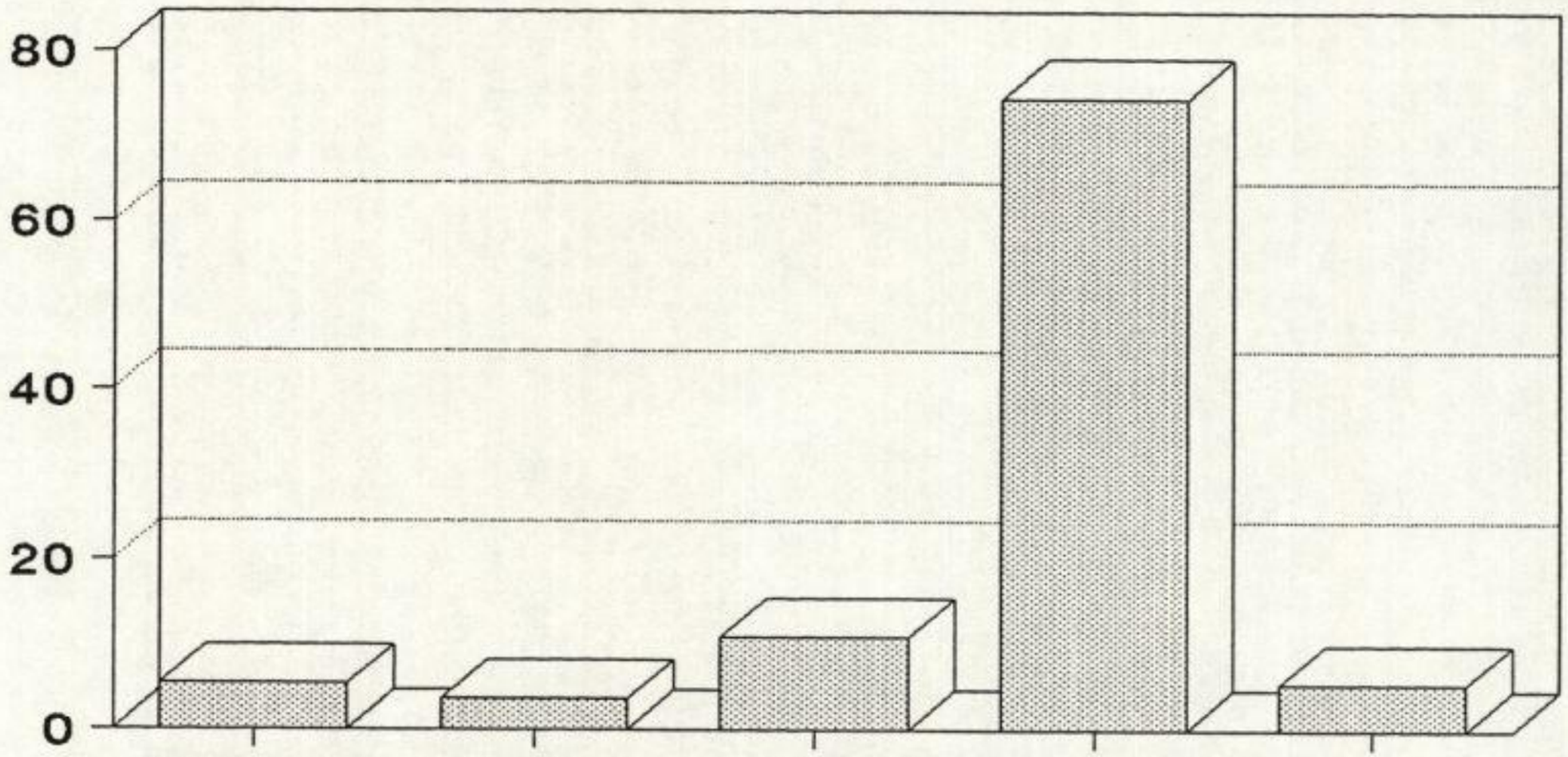

% ankietowanych	5.4	3.6	10.9	74.5	5.4

% ankietowanych

wg ankiety IT

RYS.9. SPOSÓB SPĘDZANIA CZASU W POLSCE

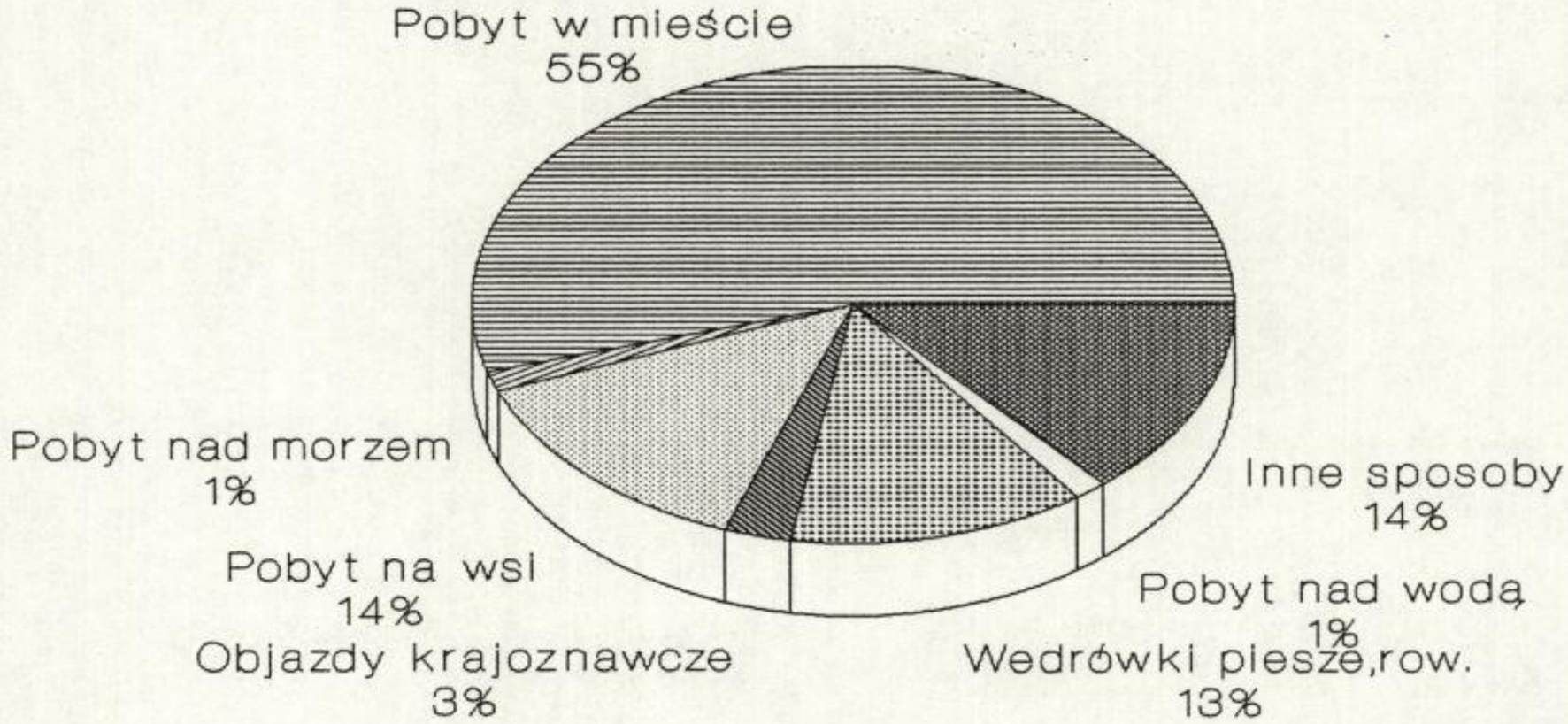

wg badań Instytutu Turystyki

RYS.10. BARIERY PRZYJAZDÓW DO POLSKI

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Picc
Naukowo-Badawczych

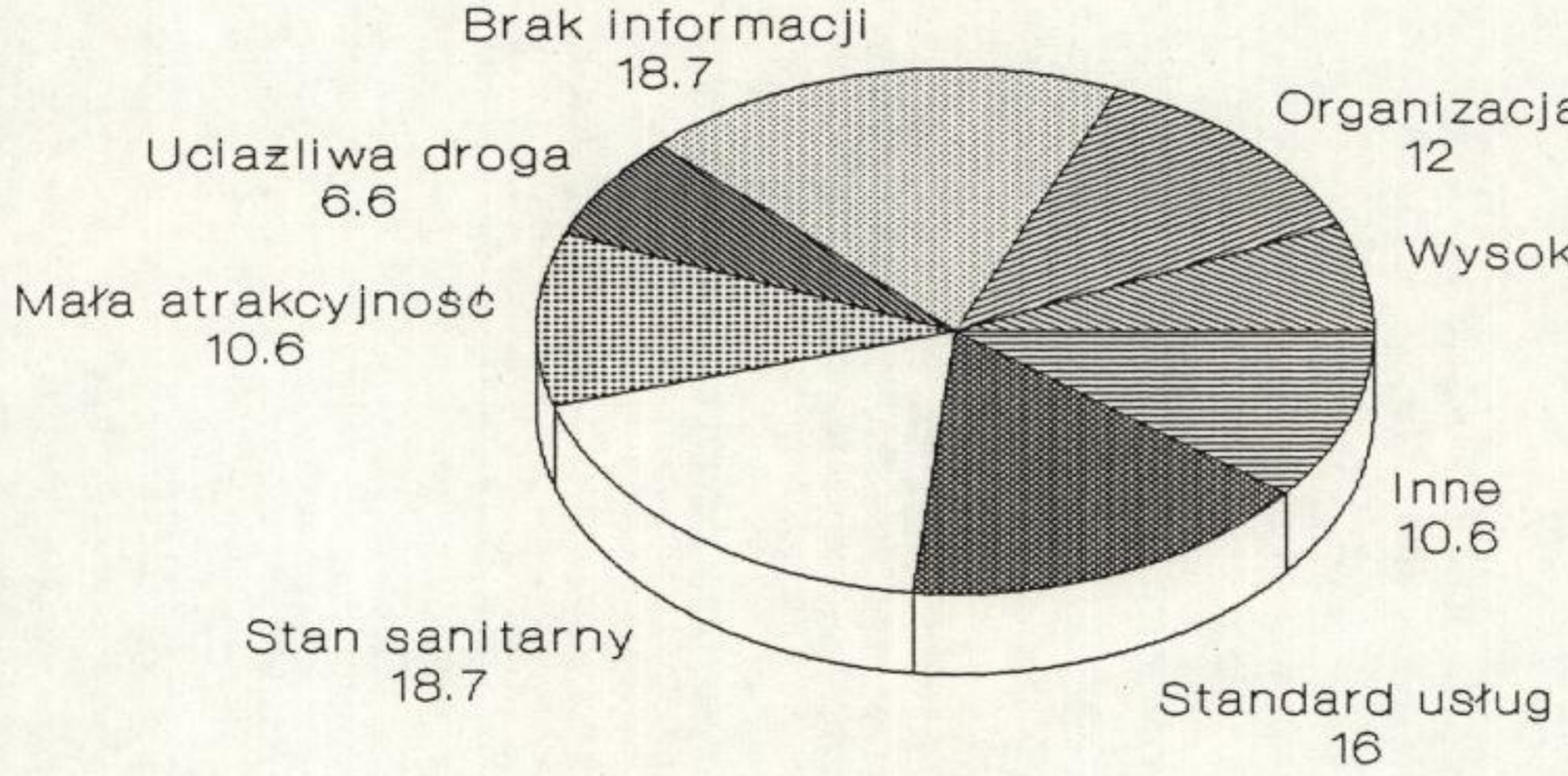

w odsetkach opinii

wg ankiety Instytutu Turystyki